

مصاحبه با استاد

دکتر عباس شیبانی

رئیس کمیسیون بهداری مجلس شورای اسلامی

◀ جناب آقای دکتر شیبانی در صورت امکان بطور اجمال خودتان را معرفی بفرمایید.

اینجانب عباس شیبانی فرزند مرحوم هدایت ا... متولد ۱۳۱۰ تهران، ساکن تهران، متأهل، دارای یک فرزند دختر که حدود دو سال قبل ازدواج کرده است. همسرم لیسانس روانشناسی دارد و در تربیت معلم شهدای مکه تدریس می کند و با بردباری فراوان نشیب و فراز زندگی مشترکمان را پیموده است.

◀ از جریان دوره های مختلف انقلاب حضرت تعالی چه خاطراتی به همراه دارید؟

در جریان ملی شدن نفت که اداره پالایشگاه آبادان را ایرانی ها بعهدہ گرفتند انگلیسی ها خیلی کوشش می کردند که در دنیا اعلام کنند ایران نمی تواند این دستگاه عظیم را نگهداری و اداره کنند. بدلیل آنکه مهندسین و کارکنان ایرانی را در زمان شرکت نفت انگلیس به کارهای دست دوم وامی داشتند و تصورشان این بود که اداره شرکت نفت ملی شده از عهده ایرانی ها بر نمی آید که بر خلاف نظر آنها این کار عملی شد و بدنبال آن ما را محاصره اقتصادی کردند و نگذاشتند کسی نفت از ما بخرد، یک کشتی هم که نفت از ایران می برد آن را در عدن توقیف کردند.

دولت دکتر مصدق مجبور شد با کمبود اضافی به کمبود ارز صادرات غیرنفتی روییاورد و تنها دوره ای بود که واردات و صادرات توازن داشت. پرداخت حقوق کارکنان شرکت ملی

نفت ایران هم بعهدہ دولت بود چپی ها کارگران را تحریک کرده بودند حالا که نفت ملی شده باید حقوق بیشتری به ما بدهند اعتصابات هم راه انداختند ولی با مذاکره با کارگران دیگر و سخترانی این غائله رفع شد.

سال ۳۵ بدنبال حمله انگلیس و فرانسه به کانال سوئز (بنتف اسرائیل) و ظاهراً برای جلوگیری از جنگ اسرائیل و مصر در دانشگاه تهران تظاهراتی علیه آنها انجام شد بلافاصله اینجانب را که محرک آن بودم اخراج کردند (برای برگرداندن بنده به دانشگاه بعداً معلوم شد که مرحوم آیت ا... بروجردی تذکراتی به رئیس وقت دانشگاه داده بود که بالأخره بعد از هفت ماه که در مشهد بودم به آنجا برگشتم.)

تا پیروزی انقلاب اسلامی جمعاً نه بار بنده را زندانی کردند و سیزده سال به تناوب در زندان بودم. در جریان اعلامیه های حضرت امام یکبار با جناب آقای اعتمادیان در یزد خدمت آیت ا... صدوقی رسیدیم، نوار سخترانی و اعلامیه حضرت امام را از ایشان گرفتیم که در تهران تکثیر و توزیع شد، و در تظاهراتی که در دانشگاه بود اعلامیه حضرت امام را بنده خواندم. حرکت امام به سوی کویت را آقای قطب زاده از آمریکا ساعت دو بعد از نصف شب به بنده با تلفن اطلاع داد که من هم آقای عسگر اولادی را باخبر کردم و فردای آن روز سراسر ایران باخبر شدند.

◀ اغلب خوانندگان علاقه دارند بدانند اوقات شما چگونه می گذرد؟

علاوه بر ایامی که در مجلس جلسه علنی است یا در

بعداً که یکپارچگی مسلمانان متزلزل شد آن حمایت‌های قبلی کم شد و از طرف دیگر اروپائیان از میراث پزشکی اسلام به خوبی استفاده کرده آن را رشد دادند و ما مسلمانان آنچه داشتیم رها کردیم تا وضع فعلی بوجود آمد.

◀ آیا شما طبابت هم می‌کنید؟

فرصت ندارم، فقط در راه اندازی بیمارستانهای خالی فعالیت دارم.

◀ دید شما در مورد طب سنتی کشور ما و ارتباط آن با پزشکی جدید چیست؟

مطالب مفیدی در طب سنتی هست که باید با تطبیق با پزشکی جدید از آن استفاده شود.

◀ دید کلی شما در مورد آموزش پزشکی در جامعه چیست؟

آموزش پزشکی نسبتاً خوب است ولی باید امکانات بیشتری برای آن در نظر گرفته شود.

◀ به نظر شما آیا تفاوتی بین سطح تحصیلی پزشکی در داخل و خارج از کشور وجود دارد؟

این سؤال مستلزم بررسی دقیقتری است در بعضی رشته‌ها مخصوصاً سطح کشور بسیار خوب است در رشته‌های داخلی شاید و مسائل پیشرفته تری در خارج باشد که بنده اطلاع دقیق ندارم و کسانی که در هر دو جا مطالعه دارند، باید اظهار نظر کنند.

◀ از دوران مبارزاتی خودتان در زمان پزشکی چه خاطراتی در ذهن دارید؟

کمیسیون بهداری هستم، صبح‌ها کمی مطالعه می‌کنم. حدود سه ریع ساعت در دفتر هیأت امناء ارزی که کارش فعال کردن بیمارستانها برای جلوگیری از اعزام بیمار به خارج است حضور پیدا می‌کنم. پنج شنبه صبح به چند بیمارستانی که همکاری با هیأت امناء دارند سرکشی می‌نمایم تا اگر کمبود یا اشکالی دارند رفع شود. روزهایی که در مجلس هستم نهار را می‌برم و آنجا می‌خورم و سایر ایام منزل هستم.

◀ همانطور که مطلعید در جامعه پزشکی ما به علت کارهای جاری، پزشکان کمتر فرصت پرداختن به مسائل فرهنگی - اجتماعی را دارند نظر شما چیست؟

این مطلب واقعیت دارد و اگر پزشکان بخواهند به مسائل فرهنگی و اجتماعی بپردازند باید برنامه ریزی طوری انجام شود که این مهم عملی گردد ضمن اینکه رعایت وقت و کار آنها بشود. و برای دانشجویان پزشکی برنامه طوری باشد که جزء دروس دیگر مسائل فوق مطرح گردد.

◀ آیا از پزشک بودن خود راضی هستید؟

بنده به دلیل اشتغالات دیگر کمتر موفق به کار در حرفه خود بوده‌ام، امید است که خدا از بنده راضی باشد.

◀ همانطور که می‌دانید پزشکی در دوران اسلامی شکوفایی گسترده‌ای در جهان داشته است و از آن پس تا حدودی به افول گراییده است، علت این افول از نظر شما چیست؟

چون در آن زمان حکومت بیش از نیمی از جهان در اختیار اسلام بود و پزشکی هم یکی از ضرورت‌های زمان، بدین جهت مسلمانان وظیفه خود می‌دانستند این علم را به بهترین نحو بیاموزند و در قلمرو خود پیاده کنند. تشویق‌هایی که از طرف حکومت اسلامی می‌شد موجب رشد این حرفه گردید

بیمار را بکند و سعی در رفع اشکالات او بنماید و خود را محرم اسرار او بداند و در همه حال خدا را در نظر داشته باشد.

◀ از صحنه های انقلاب، قبل و بعد از آن و زندان چه خاطراتی دارید؟

از صحنه های جالب: نماز عید فطر و راه پیمائی با جمعیت کثیر از حکومت طاغوت و نماز جمعه های بعد از آن و شرکت مردم در همه پرسی جمهوری اسلامی و کمکهای به جبهه از موارد حضور همگانی مردم است.

◀ از اساتید شما کدامیک بیشترین تأثیر را روی شما داشته اند؟

مرحوم دکتر علی وکیلی در تدریس بسیار با نظم بود و مطالب را تنظیم کرده و خلاصه بیان می کرد که در همان جلسه بیاد انسان می ماند مرحوم دکتر آذر سعی می کرد ضمن مطالعه مطالب روز، یافته های خود در پزشکی را به شاگردانش آموزش دهد. در مورد تبلیغات دارویی خود را نمی باخت و به تجربه خود بیشتر اهمیت می داد. مرحوم دکتر قریب با روحیه اسلامی و علاقه ای که به کودکان داشت، اگر فرصتی دست می داد. خدا را به یاد شاگردانش می آورد و رعایت حال بیماران را توصیه می کرد گهگاه در جلسات عمومی درس هم ضمن آموزش نکات انتقادی خود را بیان می کرد.

◀ جناب عالی عضو کمیسیون در مان مجلس شورای اسلامی هستید. از این زاویه پزشکی ایران را چگونه می بینید؟

بنده عضو کمیسیون بهداری و بهزیستی و هلال احمر و تأمین اجتماعی هستم پزشکی کشور پیشرفت هایی داشته، هم از نظر کمیت و هم کیفیت. دستگاههای مدرن برای بیمارستانها در بسیاری از نقاط کشور تهیه شده ولی به دلیل کمبود امکانات مالی خیلی از نقاط هنوز آطور که باید تحت

بعد از کودتای ۲۸ مرداد دانشگاه تهران محل ابراز مخالفت با رژیم بود بدین جهت شاه اعلام حکومت نظامی کرده بود نظامیان در آنجا هم مستقر بودند. یکبار که کلاس اول دانشکده پزشکی تعطیل شده بود شاگردان با استاد خود بالای پله ها مشغول سؤال و جواب و بحث بودند که سربازی با قنداق تفنگ به آنها اخطار کرد و چند ضربه ای به بعضی ها زد و آنها را متفرق کرد. جریان ۱۶ آذر دانشکده فنی هم در همین سال اتفاق افتاد. یازده تن از استادان دانشگاه تهران که جریان کنسر سیوم نفت را مخالف با قانون ملی شدن نفت اعلام کرده بودند اخراج شدند که بعضی از آنها استاد منحصر بفرد بودند مثل مرحوم دکتر نعمت الهی و مرحوم دکتر قریب و مرحوم مهندس بازرگان و مرحوم مهندس خلیلی و دیگران که آسامی شان کامل یادم نیست.

◀ برای جامعه پزشکی کشور چه پیامی دارید؟

جامعه پزشکی از گروههایی است که همیشه مورد احترام مردم بوده است و چون در سالهای قبل پزشکان اکثراً افرادی بودند که مشکلات مادی چندانی نداشتند رابطه مالی زیاد با کارشان نداشتند ولی در حال حاضر که اشکالات اقتصادی زیادتر است و بعضی ها هم رعایت مشکلات بیماران را نمی کنند در مواردی نارضایتی از پزشکان پدید آورده که بهتر است رعایت شود البته این نکته را هم باید گفت که فعلاً درآمد پزشکان جوان بسیار کم است و با گرانی موجود تکافوی یک زندگی متوسط را نمی کند خصوصاً که بدلیل اسلامی شدن کشور اکثراً ازدواج کرده اند و دارای همسر و فرزند هم هستند.

◀ شما در دید مردم پزشکی متخلق به اخلاق اسلامی و موفق هستید، انگیزه اصلی شرط موفقیت شما چه بوده است؟

بنظر می رسد این برداشت درست نباشد ان شاء الله... من هم بتوانم اینطور بشوم ولی برای یک پزشک لازم است رعایت حال

◀ در خاتمه به طور خلاصه بفرمایید
خصوصیات یک پزشک خوب از دید شما چیست؟

پزشک خوب باید مطالعات و تجربیات کافی داشته باشد از نظر اخلاقی رعایت شرایط این حرفه را بکند چشم به مالی نداشته باشد هر چند که بدون امکانات هم نمی تواند خیال آسوده داشته باشد ولی این مطلب در مرحله بعد است اگر خدا مد نظرش باشد تحمل خیلی سختی ها برای او آسان می گردد رعایت حال بیمار را بکند و در مقابل افرادی که از نظر مالی ضعیف هستند بمانند آنها که تمکن دارند رفتار نماید .

◀ نظر جناب عالی راجع به انطباق موازین
پزشکی با اصول و ارزشهای اسلامی چیست؟

رعایت موازین اسلامی در حرفه پزشکی ضروری است و باید کوشش شود تا هر چه زودتر این کار عملی گردد .
این مجله در راهی که قدم گذاشته با مشکلات فراوانی روبروست که امید است بتواند با پیاده کردن طب اسلامی و تزکیه پزشکان و گروه پزشکی آنچه را لازمه پزشکی جمهوری اسلامی است پیاده کند .

پوشش نیستند . از نظر بهداشتی خیلی کار شده و خانه های بهداشت و روش ارجاع برای درمان مردم محروم کمک خوبی است .

◀ به نظر شما باب اخلاق پزشکی را در جامعه
چگونه باید باز نمود .

مسأله اخلاق پزشکی چیزی است که باید روی آن خیلی کار شود . هم آموزش داده شود و هم کسانی که رعایت آن را می کنند تشویق شوند . در این مورد باید بگویم در ابتدای کار هستیم و اگر هر ساله این مسئله پیگیری شود نتایج بیشتری بدست خواهد آمد .

◀ آیا پزشک بودن مانع انجام فعالیت های
فرهنگی اجتماعی شما نبوده است؟

پزشکی در زمان حاضر خیلی توسعه پیدا کرده و اگر کسی بخواهد پزشک خوب باشد وقت زیادی باید صرف مطالعه و تحقیق بکند ولی دلیل نمی شود که به مسائل فرهنگی- اجتماعی نرسد ولی تا حدی مشکل است